

SLOVENSKI ŠTAJERC

Iz naroda za narod!

„Slovenski Štajerc“ izhaja vsaki drugi četrtek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Naročnina za celo leto 2 K. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati vnaprej. — Cena oznanil je za 1 stran 32 K, za 1/2 strani 16 K, 1/4 strani 8 K, 1/3 strani 4 K, 1/16 strani 2 K, 1/32 strani 1 K. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inserate) uredništvo in upravništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravništvo je v Kamniku (Kranjsko). — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vpsolati.

Št. 1.

V Kamniku, dne 7. avgusta 1904.

I. letnik.

Program „Slovenskega Štajerca“.

Misel, ustanoviti za štajerske in koroške Slovence strogo národen slovenski časnik, ki naj bi bil pristopen tudi manj imovitim slojem — ni nova. Poteklo pa bi bilo morda še par desetletij, predno bi se ta ideja uresničila, ako bi se naši sovražniki, siti našega kruha, ne posluževali zadnje čase takih sredstev, s kojimi si prizadevajo osobito naše kmetsko ljudstvo preslepiti, raznaroditi in ga potem, imajočega v svojih mrežah, zlorabiti za svoje umazane namene ter ga konečno pognati z njegove lastne — slovenske grude. Ta boj se nam je vsilil in mi smo primorani, vrniti šilo za ognjilo!

Vsak, istotako i naš slovenski narod ob mejah ima vso pravico do obstanka, sme napredovati in se osvoboditi spon, ki ga ovirajo pri njegovem napredku. Vsak posameznik bodi v tem oziru naprednjak in ako se nemčurji (narodni odpadniki) hočejo nazivati za kake vrle „naprednjake“ — jim to napačno veselje le pustimo! Naprednjak je oni, ki v resnici dejansko napreduje!

Časopisje je velikanska moč za vsak narod in je najboljše sredstvo za dosego narodovih pravic. Storili smo tedaj, ker se je misel in želja vseh zavednih rodoljubov, ustanoviti tak list, uresničila, krepak korak naprej in naj se tedaj ne najde obmejnega Slovenca, ki bi naši sveti narodni stvari nasprotoval.

Glavni namen „Slovenskega Štajerca“ je in bo vzpodbujati naš narod k narodni zavednosti, vcepljati mu narodni ponos, razkrinkati tajne

hudobne naklepe in pobijati brezobzirno krive nauke, slaba načela in sleparstva naših narodnih nasprotnikov. Geslo „Svoji k svojim“, koje ima v teh krajih jako obširno polje, bomo neprestano uvaževali, da se bode naše ljudstvo tega tudi dejansko, čvrsto v svojo lastno korist posluževalo. Kmečkim sinovom vcepljali bomo več veselja do trgovine in obrti, da pridejo do boljšega kruha in se na tak način ustanovi tudi v mestih in trgih več narodnih podjetij; saj je znano vsakemu, kaj ravno vzdržuje toliko moč naših nasprotnikov.

Stremili bomo, da postanemo na lastni zemlji svoji gospodarji in da stremo umetno moč in vpliv peščice, ki nam gospodari ali gospodariti hoče!

Izzigali bomo z vsemi sredstvi rak-rano na slovenskem narodu — odpadništvo. Navdušiti hočemo vsepovsod naše ljudstvo za „proč od Gradca“ in v prihodnjih člankih bomo tudi dokazali, kakšne koristi bodo sledile celemu narodu, ko to dosežemo! Dokazali bomo z našim listom tudi pravim Nemcem „od zgoraj“, kakšni poštenjaki in značajneži vzdržujejo „nemško“ posest na slovenski zemlji in ako je še kak pravicoljuben Nemeč med nami, se bode zgražal nad početjem teh „odrešenikov“! Vnaprej nanzanjamo našim rodoljubom, da se naš list že zaradi prostora z malenkostmi t. j. nepomenljivimi osebnimi napadi ne bo pečal. „Slovenski Štajerc“ bo nadalje prinašal večjo množino zanimivih zunanjih novic, spodnještajerske in koroške novice ter posebno še daljšo rubriko samih šaljivostij. List bode prinašal tudi različne slike, osobito v šaljivem smislu, kar pa se v prvi številki radi zakasnenja še ni moglo uvesti. V podlistku bode prostor za krajše lepe povesti in narodne pesmi. O tekoči vojni bomo poročali kolikor mogoče najzanimivejše. Naš list bo ob enem brezplačna posredovalnica za vsakovrstne službe in dela za vse slovenske kraje. — Vsak, ki ima kakoršnokoli službo ali delo oddati, smel bo v to svrhu v posebnem oddelku objaviti do 20 besed brezplačno na ta način, da se naslov zve pri upravnistvu tega lista.

Ker ima „Slovenski Štajerc“ glavni namen zboljšati tužne razmere izključno štajerskih in koroških Slovencev, prosimo Vas tem potom uljudno, rodoljubi-somišljeniki iz teh krajev, da nam pošiljate v smislu našega programa kolikor mogoče mnogo stvarnih in duhovitih člankov oziroma dopisov in poročate na kratko zanimivejše novice iz teh dežel.

Da doseže list svoj vzvišeni namen, v to pomози Bog in sreča junaška!

Uredništvo.

Poziv!

Štajerski in koroški Slovenci — na noge!
 Današnje številko razpošljemo na Štajersko in Koroško v 10.000 izvodih. Kdor je naš program pazljivo prečital, ve, v kak višji namen se je ustanovil naš list. Konečna zmaga pa je zagotovljena le, ako vsak posameznik stori svojo dolžnost. — Prva dolžnost vsakega posameznika je: razširjati naš list po vseh svojih močeh. Vsaka najmanjša priložnost naj se porabi v to svrhu. Pokažimo s tem nasprotnikom, da tudi mi znamo uvaževati moč časopisja in da stojimo vsaj na oni stopnji omike, kakor naši severni sosede. Naš list mogočno razširiti ne bo težavno, pač pa hvaležno delo. Toda vsak pričetek je težak, in v tem slučaju še tem bolj, ker mi nimamo podpor, kakor jih imajo drugi nemčurski in nemški listi, n. pr. od Slovence uničujočega društva „Südmarke“. Prizadevajmo si torej, da se bode kaj hitro v vsaki slovenski hiši čital naš list. Naj to nikogar prav nič ne moti, če se naš list ne tiska ravno na Štajerskem, ker mala oddaljenost nima nikakega pomena, list pa bo ravno tako urejevan. Za to smo imeli tehtne vzroke prvič, ker so razmere s to tiskarno ugodne, drugič, ker vsakdo ve, kako se s slovenskimi listi v slučaju tiskovnih pravnih postopa.

Kdor nam pošlje naročnino za 10 naročnikov, dobi en izvod za eno leto zastonj. Kdor ima veselje in sposobnost v svrhu nabiranja naročnikov in oglasov (insertov) potovati, naj nam to naznani, da mu preskrbimo potrebno dovoljenje; izplačalo se mu bo dobro.

Pri vsaki fari hočemo ustanoviti prodajo našega lista in prosimo, naj se nam oni trgovci javijo, ki bi hoteli tako prodajo prevzeti. Do tega imajo pravico tudi drugi obrtniki. Tem bomo pošiljali list ceneje, da bodo lahko prodajali en izvod po 3 krajcerje in imeli še lep dobiček ter bo to za njih ob enem še neka reklama. Manj ko 30 iztisov naenkrat se pa ne more pošiljati. Kdor tako prodajo lista prevzame, temu preskrbimo posebno oblastveno dovoljenje.

Uredništvo in upravništvo.

Rusko-japonska vojna.

Kar se je dosedaj v tej vojni važnejšega že dogodilo, upamo, da so cenjeni naši bralci to po kakem časniku že zvedeli, in ker stojimo ravno pred jako osodepolnimi dogodki, bomo posegli samo za par dni nazaj.

Splošni napad na Port Artur.

Iz Tokija (glavno mesto Japoncev) se poroča, da so vse priprave za splošen naskok, to je od morske in kopne strani, na Port Artur že dokončane in da bodo Japonci v nekaj dneh navalili velikansko silo na to trdnjavo. Sodi se, da oblega Port Artur samo na kopnem okoli 80.000 Japoncev, s koliko silo misli pa japonski admiral Togo napasti z morske strani, se ne ve, skoraj gotovo pa je, da bo za ta slučaj zbral vse svoje brodovje. Kakšen izid bo ta splošen naskok imel, ne more nikdo vedeti, le toliko je gotovo, da temu klanju in pobijanju ne bo najti zlepa para, kar se ni čuditi, saj Japonci gre s to mislijo v vojno, da se ne povrne več. Ako tudi ta napad Rusi tako srešno odbijejo kot so onega med 10. in 11. julijem, ko je padlo, kakor se trdi, čez 15.000 Japoncev, mislimo, da bo ta napad zadnji. Japonci pripeljejo saboj tudi svoje umetnike, slikarje itd., da ta napad ovekovečijo.

Z bojišča v Mandžuriji.

General Kuropatkin brzobjavlja: Dne 19. t. m. so naši strelci pregnali iz neke vasi južno od Kutajce japonsko stotnijo. V noči na 17. t. m. je dobil med prodiranjem naših čet oddelek polkovnika Ljbulskega povelje, naj se polasti Sibilina, 4 km severno od prelaza Siokoaolina, kar se je tudi ob 4. uri popoldne posrečilo, nakar so napadli Rusi glavni prelaz. Nato je pričel sovražnik z ofenzivo. Četudi je imel sovražnik znatno premoč, napadel ga je vseeno zgoraj imenovani polkovnik, nakar se je sovražnik umaknil proti prelazu. Ob 7. uri zjutraj je napadel sovražnik levo krilo, a se je moral umakniti z velikimi izgubami. Tudi drugi napad na naše čete se je ponesrečil. Naši so imeli mrtvih: 1 poročnika in 46 strelcev, 2 stotnika, 1 poročnik in 182 mož pa je bilo ranjenih. Šest mož pogrešajo. Dne 18. t. m. se je polastil častnik Šakovic pri Tintejnu, 35 km od Kapuana, japonskega transporta ovsu in kruha, katerega je spremljal le majhen japonski oddelek. Dne 19. t. m. je napadel oddelek japonskih prednjih čet naše čete na cesti proti Mukdenu pri prelazu Sjogulin. Naše stotnije so se hrabro braneč umikale proti Sjaosinu. Eden naših vojakov je bil ubit, 13 pa ranjenih. Sovražniku so zadajali naši streli znatno izgube.

Vladivostoško brodovje.

Iz Tokija se poroča časniku „Lokalanzeigerju“: Vladivostoško brodovje so videli japonski ribiči 80 milj od Shimose. Dne 24. t. m. je to brodovje prijelo in potopilo veliki japonski parobrod „Hijogomaru“, na kar je krenilo proti zapadu.

Podmorski čolni.

Iz Pariza se javlja z dne 24. t. m., da je podmorski čoln „Protektor“ na poti v Vladivostok. „Fulton“ bo spremljal baltiško brodogojstvo.

Ojačenje ruskega brodogojstva.

Iz Hamburga se poroča, da so parobrodi, pet po številu, katere je Rusija kupila na Nemškem in jih preustrojila v brzovozne križarke, te dni zapustili baltiško pristanišče Libavo in odpluli, ne da bi se vedelo kam. Najbrže plovejo te križarke proti Vladivostoku. Iz Vladivostoka pa se brzogojavlja v Petrograd, da sta tjakaj srečno brez vseh zaprek dospeli dve križarki, kateri je Rusija kupila na Nemškem že ob pričetku vojne.

Boji ob reki Čifu.

Reuterjev birô poroča iz Tokija dne 23. julija, da so pri Kiatungu zgubili Japonci 420 mož, ruske zgube pa se ceni na 1000 mož. General Kuroki je prisilil Ruse, da so ostavili svoje pozicije ob reki Čifu. Boj se je pričel dne 18. julija ter trajal do družega dne. Zdelo se je, da so se Rusi umaknili proti severu, a naenkrat sta se okrenila dva bataljona ter z vso silo napadla japonsko predstražo, ki je imela velike izgube. O polnoči so Japonci ponovili napad. Po kratkem streljanju topništva so Japonce naskočili ruske pozicije. Vzlic temu, da je Japonce ščitilo njihovo topništvo, so silno trpeli vsled streljanja ruskih čet. Naskok je vendar-le vspel. Ob 4. uri in pol zjutraj so se pričeli Rusi umikati. Rusi so imeli v boju sedem bataljonov in en kozakiški polk ter so pustili na bojišču 131 mrtvih in 300 pušk. Dne 19. t. m. so pričeli Japonci hud boj z enim bataljonom pehote in 1000 mož konjenišva pri Čočapu ter so prisilili Ruse, da so se morali umakniti preko reke. Japonci so izgubili pri tem 17 ranjenih.

Zakaj Rusija še dosedaj ni premagala Japonske?

Iz časnikov posnamemo, kako je stala ruska vojna moč na Daljnem Vztoku pred sedanjo vojsko. Ako je naslednje poročilo, koje je poslal nek tajni dopisnik peterburški, pariškemu listu „L'Européen“, resnično, se nam ni čuditi, da se mali, a čvrsti Japonci še ni ugonobil. To poročilo namreč pravi: S svojega potovanja na vzhod je prišel vojni minister (sedanji poveljnik ruske armade) Kuropatkin popolnoma pobit nazaj. Takoj je zahteval, naj se bojne moči v Aziji pomnože. Dalje je zahteval, da dokaže veliko nevarnost za Rusijo v Aziji, naj se skliče „tajni vojni svet“. In res se mu je to posrečilo. Pod carjevim predsedstvom so se posvetovale vse odlične osebe sedanje vlade, med njimi tudi Dragomirov. Vsak izmed teh je imel svoje nazore in načrte. Dragomirov je predlagal, naj se prepusti Port Artur, Daljni in tudi Vladivostok, zato pa naj se koncentrujejo ruske čete v Harbinu. Toda Dragomirov načrt ni bil vsprejet. Kuropatkin je nato predlagal razne naredbe, kakor da se odpošljejo iz Evrope čete v Azijo ter naj se mobilizuje tamošnja armada. Ruske

čete naj se koncentrujejo v Mandžuriji blizu utrjenih točk. Radi tega se je unela v svetu huda debata. Ko so že hoteli potrditi Kuropatkinove predloge, zapustil je car sejo. To je bil Kuropatkinov moralen poraz. On in njegovi prijatelji so spoznali, da je vse izgubljeno, drugi pa so se veselili. Ko je nekdo rekel grofu Lambsdorfu: „Mi pogublamo domovino“, mu je ta odgovoril: „Vi ste norec! Ali ne vidite, da car noče vojske? Vojske torej ne bo.“ Tedaj je rekel dotičnik: „In Japonci?“ — „Japonci? Tega še ne vemo dobro, vendar pa ne bodo nikdar pričeli vojske. Ruski poslanik na japonskem dvoru je zatrdil carju, da Japonci niti ne mislijo na vojsko.“ Radi tega je sedaj proti Lambsdorfu veliko razburjenje. Radi tega ga je tudi oklofotal knez Dolgoruki, katerega so sedaj že izpustili iz norišnice. Občno mnenje je, da je grof Lambsdorf doigral svojo vlogo na dvoru. Kakor bi strela udarila, je bilo vse zmedeno pri ruski vladi, ko so Japonci napovedali vojsko. Kuropatkinovi armadi groze sedaj Kurokijeva, Okuva in Nodzuva armada. Za časa svojega nastopa je imel Kuropatkin le 40.000 mož ter jih še sedaj nima več ko 125.000 (?) Pri tem so všteti tudi oboleli, vjeti in ranjeni vojaki.

Japonska zvižaja.

Japonci porabljaajo v svojih bitkah posebno zvižajo, da izvedo, kje stoje ruski topovi. Postavijo namreč iz lesa narejene topove v bojno črto. Ko Rusi te topove zapazijo, začno nanje streljati, in Japonci vedo zdaj, kje so Rusi postavili svojo artilerijo.

Rusi naročajo torpede.

Ruska vlada je zopet naročila v reški tovarni torpede in sicer sedaj kar 80 po 6½ metra dolgih, katere mora tovarna v najkrajšem času poslati na Rusko v Kronštat. To tudi nekaj posebnega pomeni.

Trdnjava Port Artur.

Najzanimivejši boj v rusko-japonski vojni je boj za Port Artur. Japonci delujejo sedaj z vsemi silami, da bi Rusom vzeli to mogočno trdnjavo ob morju. Pristanišče leži v sredi nekako 200 metrov visokih, golih in skalnatih gričev. Na odprto morje se pride skozi blizo 1 kilometer dolg in tri- do štiristo metrov širok prekop. Rusi začeli so kopati tam, kjer je polotok Tiger, nov prekop, ki pa pričetkom vojne še ni bil gotov. Pristanišče se deli v dva dela, vzhodno in zahodno. Vzhodno pristanišče so zgradili že Kitajci, ki je dolgo 562, široko 310 in globoko 5 do 9 metrov. V tem pristanišču je ladjedelnica in popravljalnica za torpedovke.

Zahodno pristanišče leži za otokom Tigrom in je plitvo ter močvirno. Leta 1901 pričeli so Rusi to pristanišče čistiti; izvozili so mnogo zemlje, da so je tako poglobili, da je tam sedaj zasidrano rusko bojno brodogojstvo. Ob morski strani ležita otok Tiger, 100 metrov visok in otok Zlata gora. Na teh otokih raztresene so ruske utrdbe; najmočnejša utrdba je na Zlati gori, ki ima celo železne stolpiče, ki se vrte, v kojih sta po dva velika topova. Poleg teh utrdb je na tej gori proti

Razne stvari.

zahodu še pet utrd, ki so oborožene z osmimi topovi velikega kalibra in dvaintridesetimi topovi srednjevelikega kalibra. Poleg teh je še 48 brzostrelnih topov. Pod to goro leži takozvana „Elektriška pečina“, na kateri je stranska baterija z zgolj možnarji in brzostrelnimi topovi; tu je tudi centralna postaja za elektriško razsvetljava za obrežja.

Južno od Zahodnega pristanišča leži polotok Tiger, ki ima tri iz betona zgrajene utrdbe s 27 topovi. Utrdbe na Zlati gori in utrdbe na poluotoku Tigru nadvladajo uhod v notranje in unanje pristanišče. Bolj proti zahodu, proti Volčji gori pa tvorijo zvezo z utrdbami tri baterije. Topovi so nastavljeni v oklepah, ki se pri vsakem strelu znižajo. Ko se s temi topovi strelja, leže oklepi tako, da jih sovražnik ne vidi. Oklepi zginejo pri streljanju v šestih sekundah. Mine, ki so posejane pred uhodom v pristanišče, zabranjujejo sovražnikovemu brodogovju vhod. Na kopni strani zabranjujejo vhod v Port Artur utrdbe, ki so urejene tako moderno, kot je to pri vseh novodobnih trdnjavah. Trdnjavski pas (Gürtel) tvorijo posamezni forti, med temi so zopet jarki za pešce in topove. Ti pasovi z utrdbami posejani so po hribih, kjer je najbolj primerno zemljišče in prostor zanje. Pred utrdbami je izkopan do 20 metrov globok jarek, napolnjen z vodo, poleg jarka napeljane so pa še železne žice (drat), ki sovražniku zabranjujejo bližanje. Nahaja se pri teh utrdbah še mnogo dinamičnih podkopov, ki so zvezani z električnim tokom iz utrd. Sovražnik je tedaj v vedni nevarnosti, kadar prodira proti utrdbam, da vojaki, ki branijo utrdbe, zažgo podkope in ga uničijo. Na kopnem se delijo utrdbe na več oddelkov. Vzhodnje trdnjave leže na Zmajevih gričih (Rilušan). Ena utrdba, katera je v zvezi z dvema baterijama, ima nalogo obvladati morskostran. Razen teh utrdb sta še dve veliki in sedem manjših utrd, ki obvladajo zemljišče proti severu in vzhodu. Na Zmajevih utrdbah je 74 topov.

Na Ičanskem gorovju je drugi oddelek utrd, ki imajo namen, da sovražniku ni mogoče obstreljevati utrd na Zmajevem gorovju na krilu in za hrbtom. Ravno na tem prostoru, kjer so sedaj te nove ruske utrdbe, so leta 1894. nastavili Japonci svoje čete in topove in osvobodili one utrdbe, ki so bile na Zmajevih gričih.

Vzhodno od Port Arturja je na vrhovih šest mogočnih trdnjav s čez 50 topovi. Južno od teh trdnjav je četrti del trdnjavskega pasa, ki oklepa Port Artur in ki konča trdnjavske oklepe na kopnem. Tudi na Prepelični gori je močna utrdba. Utrdbe, ki sklepajo Port Artur na kopnem, so 22 kilometrov dolge.

Skupno je v vseh utrdbah 500 topov, izmed teh je 300 težkih in veliko število brzostrelnih topov, možnarjev in havbic. Vsa posadka, ki sedaj brani Port Artur, se ceni na okroglo 40.000 mož.

Ako bi se Japoncem res posrečilo premagati to trdnjavo, žrtvovati bodo morali pač potoke svoje krvi.

„Slovenskega Štajerca“ razpošljemo na ogled **samo eno** številko in upamo, da se s sestavljanjem naslovov nismo zmotili. Kdor ne more naročnine poslati za celo leto, sme poslati tudi samo za pol leta, dasi ima upravištvo vsled takega postopanja enkrat več zamude. Lista ne bomo pošiljali za stonj nikomur. Naš list je smatrati kot lastnino našega naroda oziroma njegovih naročnikov in čim več naročnikov bo imel, tem več bo lahko storil za občni blagor v smislu našega programa. Upamo, da smo zadeli na pravo struno in da bomo narodu dali to, kar sam zahteva.

Cena listu je za toliko dobrega berila dovolj nizka in naj nikdo ne odlašaj, češ, se bom pa pozneje naročil. Da že prva številka ni taka, kot bi morala biti, je vzrok, ker še nimamo dopisovalcev, kar se pa v bodočnosti gotovo zgodi.

„Slovenski Štajerc“ je namenjen v prvi vrsti Vam, dragi kmetje; on si je nadel glavno nalogo braniti Vaše pravice in pripomoči Vam do boljše bodočnosti.

Ako drugače ne gre, stopite dva, trije, štirje skupaj, da si tako omogočite prejemanje tega lista.

Vsakega našega somišljenika torej uljudno prosimo, da stori brez vsakih pomislekov **takoj** po prejemu prve številke svojo narodno dolžnost, to je, za list po svojih močeh agitirati in skrbeti, da se nam ta nezmatna naročnina kakor hitro mogoče dopošlje, da bodo naročniki prejeli **vse** številke, ker pozneje prvih številke ne bo več dobiti in da se nam s tem olajšajo ogromni upraviški stroški.

Uredništvo in upravištvo.

Dobro, a premalo. (Sodbe časopisov in ljudstva.) Ljubljenec „lažnjivega kljukeca“ je torej potrjen načelnikom ptujskega okrajnega zastopa. S tem je dobil dosedaj slovenski okrajni zastop načelnikom moža, ki je sicer slovenskega rodu, pa vsenemškega mišljenja, ki z vsemi silami dela na to, da se ves ptujski okraj čim preje ponemči. V to svrhu ustanovil je Ornig s pomočjo nekaterih ptujskih slovenozorcev „Štajerca“, kateri naj bi v ptujskem okraju pripravljali tla za germanizacijo. Iz vsake vrstice nemškutarskega „Štajerca“ veje Ornigov duh. „Slovenski kmetje učite se nemški“, to je glavna parola ptujske „giftne krote“, „slovenski kmetje ljubite svoje nemške sosede in vse nemške meščane“, kriči „Štajerc“ vedno v svojih umazanih člankih, dočim še ta „giftna krot“ nikdar ni nemškim uradnikom in trgovcem, ki od Slovencev živijo, priporočala, naj se učijo slovenski, dočim še nikdar ni mestnim Nemcem nasvetovala, naj ljubijo svoje slovenske sodeželane. Nasprotno! Ptujška „giftna krot“ hujska proti našim slovenskim voditeljem, napada naše narodne duhovnike, naše odvetnike, učitelje, trgovce, sploh blati vse, kar čuti in misli slovenski. Le brezznačajni nemškutarji, ki zatajijo svoj materin jezik, najdejo milost pri „Štajercu“, največje propalnice, največji goljufi in pijanci so pri „Štajercu“ „vrli naprednjaki“, samo da

tulijo v nemškutarski rog, dočim so najpoštenejši Slovenci, ki ne grodo v nemškutarske mreže, „nazadnjaki“, „klerikalci“ itd. — (Vse to podpišemo z obema rokama in omenimo za sedaj le, da ta pakaza potrebuje še vse radikalnejših sredstev, da se zrak očisti — in za to bomo tudi z našim listom v prihodnosti poskrbeli. Op. ured.)

O celjskem smrdečem mlinu prosimo, da se našemu listu vestno poroča. Radi bomo dovolili vsakokrat nekaj prostora za to zadevo. Zasedovali bomo skrbno vse one, katerih sovražne batine še niso spametovale.

Volitve v splošni kuriji za deželni zbor. V celjskem „Narodnem domu“ so zborovali slovenski poslanci, zaupni možje in zastopniki vseh političnih društev, okrajev: Celje, Laško, Konjice, Šoštanj, Slovenji Gradec, Vransko in Gornji Grad. Sestavili so se volilni odbori za vse te okraje. Sklenilo se je, sklicati kar največje število volilnih shodov po celem okolišu teh sedmih političnih okrajev, kjer bodo nastopili razni govorniki, zlasti dosedanji poslanci. Tudi glede kandidata za novega poslanca za te okraje ni bilo niti najmanjšega nesoglasja, konečni sklep se pa v tej zadevi ni storil, ker se bode prej dala prilika ljudstvu, da izrazi svojo voljo. Splošno je bila izražena potreba živahne agitacije za prihodnje neposredne volitve, da slovenski narod na Spodnjem Štajerskem pokaže v polni meri svojo politično zavednost in moč nasproti vladi in Nemcem.

Česa ne morem razumeti. Zakaj Nemci in Angleži žele, da bi bili Rusi premagani, je lahko umljivo. — Ako bi bili Rusi premagani, bi tudi bilo umljivo. — Zakaj Turki še vedno koljejo kristjane, je lahko umljivo. — Zakaj pruski Nemci časte Bismarcka, je lahko umljivo. — Zakaj Nemci delujejo na to, da se nemška država razširi do Adrijanskega morja, je lahko umljivo. — Zakaj Nemci sovražijo med vsemi narodi najbolj Slovane, je lahko umljivo. — Zakaj nekateri štajerski in koroški Slovenci ližejo Nemcem pete, tega pa ne morem razumeti.

Gospodarski boj. Kadarkoli se med Slovenci povdarja načelo „Svoji k svojim“, vselej zacvilijo nemški in nemčurski listi, da je nemoralno, politična nasprotja zanašati na gospodarsko polje. Sami pa postopajo ravno v tem oziru z največjo brezobzirnostjo. Za zgled naj služi sledeči slučaj. V Brežicah je nemški trgovec Matheis, ki si je s prodajanjem jaje, katere dobiva od Slovencev in Hrvatov, napravil veliko premoženje, dasi je sicer duševna ničla. Ta človek se sedaj usti, da žrtvuje 100.000 kron za namen, da uniči narodno trgovino M. in L. v Brežicah. Upamo, da bo to pretrda kost in da se ta jajčni baron ob nji kmalu skrha tistih par zob, ki jih še ima v svojih čeljustih.

Spodnještajerske novice.

Deželni šolski svet štajerski je prepovedal dajati otrokom pri izletih in slavnostih opojne pijače.

Doktor hogoslovja je postal gosp. kaplan Janez Jančič v Kozjem.

Dvema dečkoma rešil življenje. C. kr. sodni kancelist K. Partbauer videl je v Dravi pri Ormožu se potapljati dva vajenca, nekega Bana in Lesjaka. Skočil je v Dravo in dečka rešil.

Slovenski napadi v Laškem trgu pri znanem izobešanju slovenske zastave so morali biti drugačne vrste in ne taki, kakor je o njih upilo nemško časopisje, ker sta bila te dni obsojena tudi napadeni Krainz in Dovečar, koji mu je prihitel na pomoč.

Artilerijski stotnik ponesrečil. Dne 24. jul. zjutraj je jahal stotnik Mayer s svojo soprogo na izprehod proti Artičam. Na potu ju je srečal vlak. Konja sta se splašila. Gospa se je srečno rešila, med tem ko je stotnika konj vrgel raz sebe in ga vlekel s seboj. Stotnik si je prebil črepinjo, zlomil nekaj reber in nogo. Med vožnjo v bolnico je na krškem mostu umrl.

Strela ubila je v Ostrožnem zidarja Martina Stampeja.

Ponesrečil se je v Brežicah trgovski pomočnik Mihael Černelič. Padel je z biciklja tako nevarno, da je nezavesten obležal.

Zopet strela. V Savinjski dolini je udarila strela v kočo A. Svetka v Polzeli ter ubila 15 letnega sosedovega sina, posestnika samega pa samo omamila. Tudi dva otroka posestnikova je ranila, enega težko. Koča je zgorela.

Ogenj. V Borovci pri Sv. Marku niže Ptuja pričela so goreti opoldne dne 15. t. m. poslopja posestnikov Paderseka in Majcena. Plamen je vpepelil popolnoma vse, kar je gorljivega. Škoda je velika. Na pomoč so prihiteli ognjegasei trnovski in zabranili večjo nesrečo. „Kmečkih prijateljev“ iz Ptuja, Ornigovih ognjegascev, pa ni bilo na pomoč.

Pri streljanju proti toči — ponesrečili so v Prelogah blizu Šmarja pri Jelšah trije možje. V nekem zaboju nahajajoči se smodnik prinesli so tako blizu streljajočega možnarja, da je iskra užgala smodnik. Opekline so pri vseh treh hude, pri nekem — Smole imenovanem, pa celo smrtnonevarne.

V spanju ubit. V Rogozi pri Mariboru sta se sprla posestnikov sin I. Kreitner in Alojzij Marčič. Ko je Kreitner v pijanosti zaspal, je prišel Marčič zopet nazaj ter Kreitnerja tako udaril, da je bil takoj mrtev.

Vlak je povozil pri čuvajnici št. 412 železniškega čuvaja Karola Cercee, ki je bil takoj mrtev. Vlak mu je odtrgal levo nogo in strl glavo.

Steklenico slivovke pred samomorom. Poroča se, da se je v okolici Arvež obesil kočar Matija Skringger, doma od Sv. Jurija ob Pesnici. Pred samomorom je izpil steklenico slivovke.

Smrtno nevarno ranili so v Ostrožnem v pretepu fantje Jožefa Križana, ki jih je zbadal. Zaprti so: Rečnik, Polič in Glinšek.

Letošnja trgateg v Slovenskih goricah bo jako slaba. V nekaterih farah sploh ne bo nič vina. Ne samo da je toča veliko škode napravila, ampak v zadnjem času se je prikazala na grozdju neka bolezen. — Grozdje postane črno in odpade. Sploh vinogradi povsod propadajo. Uboge slovenske gorice!

Konjski mesar v Celju. V Celju so odprli konjsko mesnico. V enem tednu so prodali šest konj.

Najdeno truplo. Iz Ormoža se poroča, da so v gozdu blizu Varaždina našli truplo okoli 20 letnega moža, katerega je vrgla Drava ondi na suho.

Samomor dijaka. Pri Veliki nedelji skočil je z vlaka dijak VII. gimnazijskega razreda, Hebar. Kolesa so mu odtrgala glavo. Samomor je baje storil radi tega, ker je bil doma karan.

Koso mu zasadil v trebuh. Poroča se iz Žavrča: Kosca Jožef Jesene in Janez Rihterič sta se sprla. Rihterič je Jesencu zasadil koso s tako silo v trebuh, da je slednji vsled tega umrl.

Detomorilec? Zaprli so Jožefa Piščka, kočarja v Spodnjem Podlovču, ker je svoji ženi grozil, da jo bo ubil in ker ga sumijo, da je celo umoril svojega novorojenega otroka.

V Savi je utonil pri Brežicah trgovski pomočnik Planine iz Št. Petra pod Sv. Gorami. Preplavati je hotel Savo, a se na tem mestu v zelo deroči vodi vtopil. Pri Čateškem brodu so ga potegnili že mrtvega iz vode.

Svinja požrla otroka. V Gornjih Prevakovjah blizu Slov. Bistrice je pustila kmečka hči Antonija Zorko svoja štiri mesece stara dvojčiča sama v zibelki ter šla na vrt. Med tem je prišla v sobo svinja, vrgla otroka iz zibelke ter požrla enemu pol glave, predno je na vpitje drugega otroka pritekla mati v sobo.

Radi klobuka utonil. 17 letnemu mizarskemu učencu Štefanu Bideku padel je v Muro blizu Radgone klobuk. Fant je skočil za klobukom, a vrtinec ga je prijel in fanta potegnil v globočino.

Prijet tat. Prijeli so v Celju nevarnega tatu Janeza Ferleža iz Slatine, ker je vlomil v par stanovanj.

S Koroškega.

Tako je.

Kdor le nekoliko zasleduje časopise, je prepričan, da je nujno potrebno koroškim Slovencem pomoči. — Ugibalo se je o tem že to in ono, a storilo malo ali nič, ostalo je edino le dejstvo, da gre slovenska stvar na Koroškem z največjo naglico navzdol. Ne rečemo preveč, če trdimo, da izvzemši nekaj posameznikov vse dremlje in spi in se le še tu in tam oglašajo menda zadnji odmevi narodne zavesti, ki polagoma zamira v tujem vzračju, v strahu pred mogočnimi in drznimi nasprotniki. Slovenski svet zagrinjajo valovi nemške povodnji. Da, zavednemu Slovincu poka žalosti sree. Manjka navdušenja, manjka ognja, ki bi primagal vse ovire.

Vse to tarnanje ne pomaga nič! Treba je delati, in zopet delati, treba tudi gmotnih žrtev. Kakšnih sredstev se poslužujejo nasprotniki, da privežejo nase osobito slovensko kmečko ljudstvo, je dobro znano.

Kaj, ali smo res že tako daleč zašli, da si domnevamo, da ni nobenega sredstva več, s kojim bi se dale zboljšati vse te važne razmere?! Ne, to ni mogoče!

Dajmo narodu dovolj strogo narodnega berila, pa se bodo kmalu pokazali dobri vspehi. Naš list vam je na razpolago! Ljudstvu je treba oči odpreti, ga navdušiti, pa bomo napredovali. Učimo se od sovražnikov in delujmo z istimi silami, ali pa še krepkeje: razširjajmo dobre časopise, da ne bo ljudstvo segalo po strupu!

Mi Slovenci ob mejah imamo gotovo hujše boje za svoj obstanek, kakor oni v sredini; pri nas smo brez sloge to, kar vojak brez puške. Tok časa in bridke skušnje so nas že morale strezniti, da s politiko po starem kopitu le nazadujemo. Časnik, ki je pristopen tudi revnejšim slojem, pač sme biti za te kraje samo strogo naroden, in kdor je tako kratkoviden, da tega ne odobrava, on ni pravi narodnjak, on je nazadnjak, ki s svojo trmoglavostjo podere to, kar je sto drugih z velikim trudom sezidalo. Upamo, da se razumemo! Tedaj bratje, na noge!

2000 kron podaril je cesar za popravo starodavne cerkve pri sv. Krvi.

Iz Drave potegnil je suški brodnik 23. t. m. Lahovega Martina iz Breze pri Kazazah, ki se je pri „hudičevem mostu“ z ladjo prekuenil v Dravo in utonil.

Ukradel je na Otoku v celovski okolici nek tat iz Dunaja došlemu letoviščarju prvo noč 1000 kron v gotovini in dragih kamenov za 2100 kron.

Ustrelil se je v Celovcu 25. t. m. v svoji pisarni stavbinski mojster V. Polzot. Bil je takoj mrtev. Baje je vzrok samomoru ponesrečena špekulacija pri gradnji novih železnic.

Iz Sinčevasi je zginil trgovec Karus, ne da bi se vedelo kam.

Zganje je vzrok, da je v Dravi utonil bivši igravec L. Hauptman.

Obesila se je na Pustrici 47 letna Barbara Švajger. Vzrok ni znan.

Brv se je udrila v Kremsbrückenu na Zg. Koroškem, ko je šla čez njo 43 letna čevljarjeva žena A. Lakner s svojim šestletnim sinom. Padla sta oba v deroči potok in utonila.

Razstrelili so z dinamitom razvaline starodavnega gradu v Partoveah v celovski okolici. V to svrhu so porabili 200 kil dinamita, kojega so zažgali z elektriko. Grad je bil star 1000 let in nekdanja last roparskih vitezov Mordaksov. Razstrelba se je posrečila. Bil je strašen grom in potres v bližnji okolici.

S strehe padel je v Gospisveti nek kmet tako nesrečno, da je kmalu nato umrl. Bodimo previdni!

Samomor ali nesreča. Pri Otoku so našli truplo neke neznane, lepo oblečene ženske.

Frankfurtarica je visela v Beljaku celo na stolpu mestne cerkve o priliki zbranja „turnarjev“.

Prijeli so posestnikovega sina M. Čmeliča iz Čač, ker je na sumu, da je povzročil oni veliki požar 30. junija. Pravi se, da je povzročil tudi ogenj 3. in 5. junija. Svoj zločin je baje že obstal.

Vsled opeklin je umrlo 4 letno dekletce blizu Volšberga. Otroka so pustili stariši samega doma pri ognjišču.

Za pogorelee v Čačah podaril je cesar 5000 kron. Škode za 80.000 kron je povzročil izstopivši potok pri Mištatu.

Zunanje novice.

Srečen dobitelj. Glavni dobitnik 150.000 kron XIX. ogrske dobrodelne loterije je dobil neki dunajski ključavničarski mojster.

Velikomestna mladina. Na Dunaju so našli blizu pokopališča zastrupljeno 13 letno Otilijo Metz in njene 7 letnega brata. Deklica bi morala prinesiti mater iz bolniške blagajne 6 K. Denar pa je zapravila s svojim bratcem, kupila sta si tudi žganja, konečno pa je dala bratu piti luga ter ga je tudi sama pila. Prepeljali so ju v bolnišnico.

Boj rekrutov z orožniki. V vasi Kušiću pri Aragu so v vojake potrjeni kmečki fantje razbijali po gostilnah in ulicah ter naskočili tudi orožnike z noži. Orožniki so ustrelili, in štirje srbski mladeniči so padli mrtvi, trije pa so smrtno ranjeni.

Na smrt obsojen je bil v Brnu 28 letni kovaški pomočnik Fr. Šimkovič, ki je s sekiro ubil ženo svojega mojstra in njeno 5 letno hčer.

Izseljevanje v Ameriko se je zadnji čas vsled znižanih voženj čez ocean skoraj pomnožilo. Ker pa je med izseljenci mnogo takih elementov, ki ameriškim oblastvom niso ljubi, se je tudi kontrola podvojila. Zadnje dni so skoraj polovico v Ameriko došlih Evropejcev ustavili pri izkrcanju ter jih pridržali v pristanišču, dokler se ne zvedo podrobnosti o njihovih razmerah v Evropi. Mnogo teh izseljencev bodo tudi poslali nazaj v njihovo domovino.

Vsled neprevidnega ravnanja z revolverjem — smrt. V Algersdorfu pri Gradcu je posestnik J. Maschowitz kazal svoji ženi Juliji revolver. Pritisnil si ga je na senci in dejal: „Vidiš, tako bom jaz enkrat napravil.“ V tem hipu se je revolver sprožil in Maschowitz se je s krikom: „Jezus, Marija — Julijeta!“ mrtev zgrudil na tla. Poplašal je svojo neumestno šalo s smrtjo.

Pavel Krüger †. Dne 14. t. m. je umrl v Clarensu bivši predsednik republike Transvaal, Pavel Krüger. Bolehal je že več mesecev, odkar je moral zapustiti svojo nesrečno domovino v Afriki. Rojen je bil 10. oktobra 1825 v Colesbergu na južni točki Afrike. Kot otrok se je preselil v Natal, pozneje v republiko Oranje in končno v Transvaal. Že s 16. leti je služil državi kot častnik, pozneje kot državnik. Od leta 1883. je bil predsednik Transvaala. Svojo domovino je goreče ljubil ter krčevito branil njeno ustavo. Zato se je tudi grabežljivim Angležem odločno postavil v bran. Ko je videl, da se je začela vojna nagibati proti Burom, odpravil se je leta 1900 v Evropo, da pregovori velesile za posredovanje, kar pa se mu ni posrečilo. Njegova zadnja želja pa je vendar bila, da bi mu počivalo truplo v njegovi ljubljeni afriški domovini.

Praznoverje. V občini Rozsafalva blizu Vel. Varadina že dolgo ni deževalo, kar je občanarje zelo vzne-

mirjalo. Da se suši odpomore, sklical je župan izvanredno občinsko sejo ter predlagal, naj se zvon iz cerkvene stolpa vrže v vaški vodnjak, ker bo potem takoj prišel dež. Županov predlog je bil z velikim navdušenjem vsprejet. Zvon so še isti dan slovesno spustili v vodnjak. Drugi dan je res začelo deževati, in sedaj so ondotni kmetje prepričani, da jih je le županova bistra pamet rešila suše.

Posledice lanskih nemirov na Hrvaškem. Zaradi lanskih nemirov na Hrvaškem se je pred belovarskim sodiščem vršila tri tedne sodnijska razprava. Zatoženih je bilo 263 oseb, od katerih jih je sodišče 111 oprostilo, 150 obsodilo in proti 2 ustavilo kazensko postopanje. Pavel Rehar je dobil 3 leta, Jožef Funke, Jožef Tuza in Jožef Reha so bili obsojeni na dve leti težke ječe. Dva sta bila obsojena na eno leto; trije na 18 mesecev, 89 na šest mesecev in 54 na dva meseca. Zagovorniki so vložili ničnostno pritožbo.

Ponesrečena deklica. Na dunajskem pokopališču je 13 letna učenka Terezija Brechelmacher stopila na nek nagrobni kamen, da odtrga cvet nekega drevesa. Kamen se je prevrnil in deklico ubil.

Najnovejše vporabljanje elektrike. Zadnji čas so pričeli vporabljanje elektriko za pospeševanje rasti na polju. Dva ruska učenjaka, Spjesknev in Krovov, sta sestavila v to svrhu posebne električne baterije. Ako zakopljejo te v zemljo, postane zemlja magnetična ter pospešuje rast poljskih pridelkov. Posebno uspešno deluje na krompir, repo, pšenico, deteljo in mnoge druge rastline.

550 diamantov ukradenih. Na progi Št. Peter-Dunaj je nekdo ukradel iz Abesinije na Dunaj potujočemu Josipu Kjekor kovček, v katerem je imel 550 nebrušenih „diamantov“, ki so bili vredni do 80.000 K. Tatu še niso zasledili.

Enonadstropni vagoni. Ruska železniška uprava se peča sedaj z načrtom o vpeljavi enonadstropnih vagonov, da bi se hitreje prevažalo vojake na bojišče. V teh vagonih bi se vozilo še enkrat toliko vojakov. V navadnih vagonih se zamore voziti 40 oseb, dočim bi se v enonadstropnih vozilo potem 80 oseb.

Predrzen rop. V Schlettstadtu v Alzaciji si je neki tujec, ki se je podpisal Anton Richard, najel sobo ter si oddal na pošti manjši znesek po nakaznici na svoje ime. Ko mu je pismonoša denar prinesel, ga je napadel in zaklal, s poštno torbo, ki je bila polna denarja, pa zbežal.

Žrtva belgrajske drame. 19. t. m. so pokopali v Belgradu stotnika Petra Panajotovića, ki je bil v usodni noči poveljnik straže v Konaku ter so ga zarotniki obstrelili v glavo. Od takrat je bolehal ter sedaj umrl.

Boj z velikanskimi kačami. Blizu Altone na Nemškem ima znana tvrdba Hagenbeck v svojem zverinjaku tudi zgradbo za kače. Nedavno sta imela gospodarja Hagenbeck in njegov starejši sin ljut boj z velikanskimi kačami. Štiri velikanske po 20, 22, 26 in 28 čevljev dolge kače so hoteli vkreati za Ameriko. Ko je Hagenbeckov starejši sin stopil v kletko, v kateri so bile te 4 kače, so ga iste napadle. Sin je poklical na pomoč očeta. Po ljutem boju se jima je po-

srečilo ukrotiti dve kači s tem, da sta pokrila kači z vrečami, plahtami itd. Ko sta hotela ukrotiti tudi tretjo 100 kilogramov težko kačo, se je ta ovila z repom za neki tram ter pretila s široko odprtim gobcem očetu in sinu. Z veliko težavo so spravili kačo v pripravljeni zaboj. Hagenbeck je potem s pomočjo svojega nadzornika zadnji del odvil od trama. Kača pa je s svobodnim repom zgrabila mlajšega Hagenbecka za nogo ter se trdno ovila okoli nje. Po velikem trudu se je posrečilo tudi to in slednjič še četrto spraviti v transportni zaboj. Nevarni boj je trajal nad eno uro.

Grefica Montignoso, bivša saška prestolonaslednica, pride baje v toplice v ogrskih Tatrah, kjer biva njen bivši soprog z otroki, da vidi otroke. Prestolonaslednik odide med tem časom na lov.

Hud ljubimec. Odvetniški kandidat v Lvovu, Rožanski, je v prepiru zdrobil svoji ljubici z železnim loncem glavo.

Kobilice. V Jagrz (Ogrska) je priletelo na milijone italijanskih kobilic, ki groze uničiti vse, kar je zelenega. Prišlo je vojaštvo kobilice uničevati.

Slonove klobasice. V Ženovi je kupil neki mesar v zverinjaku ubitega slona ter je napravil iz mesa 3800 funtov klobasic, ki jih je vse takoj razprodal, kajti vsakdo se je hotel ponašati, da je jedel slonovo meso. Slonovo sice, ki je tehtalo 40 funtov, je prodal zrezano na tanke oble. Vsi so hvalili slovo meso kot delikateso.

Samomorilec opisal smrt. Ruski odvetnik Romanovski v Tomsku je vedno povdarjal, da je samomor najčastnejša smrt za človeka, ki se bliža starosti. Nedavno je svoj nauk izvršil na sebi. Prerezal si je žile na nogah ter zapisoval občutke, ki jih je imel do smrti. — Svoje obširne beležke končuje: „Čutim se neznansko srečnega. V ustih imam sladek okus in vse je obdano z lepo modro soparo. Ne morem se premakniti, da bi si pogasil žejo. Ali ni smešno, da je jokalo na milijone ljudi, ker se je par sto ljudi potopilo z rusko ladjo?“

Nemški prestolonaslednik v zadregi. Ko je nedavno nemški prestolonaslednik zvečer jezdil k ponočnim vojaškim vajam, skočila je pred njega iz voza elegantna mlada dama z malim otrokom v naročju, se vrgla na kolena ter spisano prošnjo prestolonasledniku moleč glasno ihtela. Prestolonaslednik je ustavil konja, sprejel pismo ter vprašal damo, česa želi. Dama je povedala, da je neka visoka oseba z dvora oče njenemu otroku, da pa se ne briga za otroka, vsled česar prosi princa za posredovanje. Prestolonaslednik je obljubil, da bo dal zadevo preiskati.

Glumači. V nekem angleškem mestu so na semnju prijeli in zaprli štiri potepuhe, ki so kradli ljudem denar iz žepov. Ko je prišel drugo jutro k njim jetniški paznik, je našel četvorico igrati karte. Z osornim glasom je pristopil k možu, ki je imel karte v rokah ter jih zahteval. Toda v istem trenutku so karte izginile, in dasi je paznik potepuhe natanko preiskal ter prevrgel vso celico, kart ni dobil. To se je ponavljalo štiri dni. Peti dan so enega potepuhov izpustili, in tedaj ga je nadzornik prijazno vprašal, kako so napravili vselej, da

so karte izginile. Tat je uganko izdal. Vsakokrat, ko je prišel paznik v celico, mu je eden tatov karte spretno vtaknil v žep. Potem je seveda zaman iskal. Ko je paznik končno odhajal, vzeli so mu karte nazaj.

Boj z orli. Iz Wallisa v Švici javljajo, da so tam v divji in samotni visočini, po kateri je prelaz na ledenjake Arlskega gorovja, neki pastirji našli orlovo gnezdo ter skušali poiskati mlade orle. Gnezdo se je nahajalo na neki strmi pečini. Mladi pastirji so hoteli do gnezda. Najpogumnejši se je oborožil z nožem in vrečo, v kateri bi spraval mladiče. Komaj pa je bil zmetal mladiče v vrečo, je priletela stara orlovka. Pastir je potegnil nož in pričel se je grozen boj. Njegovi tovariši, ki so bili više od njega na pečini, si niso upali streljati da ne bi po nesreči zadeli svojega tovariša. Pastir se je zavlekel v gnezdo ter od tam odbijal besno orlovko. Po polurnem trudu in strahu je eden pastirjev ubil orlovko, a potem so izvlekli svojega tovariša iz gnezda, ki je bil na glavi in na rokah povsem razmesarjen. Le težko je zamogel izustiti kako besedo, naslednjega dne mu je pa um popolnoma otemnel.

Dom ljubezni. V Londonu se je pojavil novi prorok, neki Pigott, ki je ustanovil versko sekto „agapemonitov“. Pigott se izdaja za Mesijo ljubezni ter uči po sv. pismu, da je zakonsko življenje največja poguba in največji greh. Ta prorok je odšel s svojimi pristaši, pravzaprav so večinoma ženske, ki se priznavajo k njegovim naukom — v neko vas izven Londona ter tam vstanovil „dom ljubezni“. To je krasna palača sredi vrta, ki je obdan z visokim zidom. Tu notri gospodari sredi svojih vernic liki sultan v svojem haremu novi Mesija. Pigott je lep, čvrst mož, ki s svojim elegantnim vedenjem in nenavadno ljubeznivostjo očaruje vse ženske. Sanjar ima neko tajno privlačno moč, vseh 200 do 300 žensk v njegovem domu je strastno zaljubljenih v njega; vedno hočejo biti okoli njega ter ga naravnost obožavajo. Možje, katerim so pobegle žene, neveste in hčerke v „dom ljubezni“, grozijo njegovo naselbino naskočiti, toda prorok je hladnokrven ter nikomur ne brani zopet odpeljati žene iz naselbine, prosi pa starše in varuhe, naj ne silijo deklet v zakon.

Usodna vožnja v čolnu. V Subotici se je vozilo v čolnu sedem deklic. V mladostni razposajenosti so uganjale razne šale. Naenkrat se čoln prekuene in 16letna Marička Kuntič, 14letna Milena Bronič in 12letna Dobrila Lukič so izginile pod vodo. 24letni Adam Zvekan jih je hotel rešiti, pa je sam utonil. Vse tri deklice so potegnili mrtve, tesno oklenjene iz vode.

Tragična usoda. Na ženitovanjskem potovanju utonila sta blizu Reke dva novoporočenca dr. German in Berta Roskovicz, oba iz Lvova. V čolnu sta se vozila izven luke. Čoln se je prevrnil in oba sta utonila. Ta dogodek je tem žalostnejši, ker je zaročenka povzročila smrt treh mladeničev, ki so bili v njo zaljubljeni. Berta Roskovicz je študirala medicino na vseučilišču v Lvovu. Zaljubili so se v njo štirje kolegi. Dogovorili so ameriški dvoboj, ki naj odloči, čigava postane ljubljena deklica. Trije so vlekli črne kroglice. Prvi se je zastrupil pred par tedni, drugi je skočil v Neapolju v morje, tretji pa je izginil. German, ki je bil tako srečen,

da je potegnil belo kroglo, se je poročil z deklico, a že na ženitvanjskem potovanju ga je došla nesreča.

Pogumen deček. Pogumnega dečka ima vas Brege pri Krškem. Kakor znano, se vrše tukaj strelne vaje. Teh vaj se je udeležil tudi nadvojvoda Jožef Ferdinand. Ob 7. uri prično streljati. Po preteku ene ure izide povelje: „Feuer einstellen!“ Neki višji častnik opazi skozi daljnogled, da se za tarčami nekaj premika. Takoj odjašejo častnik in dva podčastnika na dotično mesto. In glej spaka — za tarčami tiči 9 letni šolarček Franc Škofljanec, ves črn od strelnega dima kot zamorček. Na vprašanje kaj dela tu, odgovori odkrito: „Kroglje lovim“. In res so dobili pri njem 18 razstreljenih kosov — „cilindrov“. Na to odpeljejo vojaki dečka v vojašnico, kjer so ga pridržali do sobote zjutraj. Vsi so na tihem občudovali dečkovo pogumnost. Neki častnik mu je dal 30 v., da si je kupil kruha! Sploh pa se mu je dobro godilo v zaporu, kakor sam pripoveduje. Čudom se čudijo, da dečka ni nobena kroglja zadela, dasiravno so šrapneli in granate vse raztrgale okoli njega — na desno in levo — spredaj in zadaj. Mogoče postane ta predrzni deček še kak imeniten vojaški junak!

Princezinja Chimay je zapustila cigana Rigota ter se poročila v Parizu z Italijanom Ricardijem.

General Cronje na razstavi v St. Louisu. Znani burski general Cronje je „razstavljen“ na svetovni razstavi v St. Louisu. Ta svoj res senzačen sklep opravičuje Cronje v pismu, ki se glasi: Bojeval sem se za svojo domovino in izgubil vse. Nimam sedaj ne domovine in ne doma. Uničen sem popolnoma in moja ljuba žena je mrtva. (Med tem časom pa si je poiskal drugo ženo.) Nimam nikakih pripomočkov in prestar sem, da bi pričel na novo delati in si z delom zagotovil obstanek. Čemu mi je priborjena slava, ako sem pa nezmožen za delo. Ako pridem domov, me čaka malo zemljišče in orodje. Zame niso ne moji rojaki, ne Angleži storili ničesar in zato sem sklenil sprejeti ponudbo, da še enkrat v zabavo drugih vodim boje, ki smo jih imeli za domovino. Upam, da bode svet razumel naš trud in naše žrtve v zadnji vojski, ako bodo videl nastopiti mene z mojimi ljudmi.

Sredstvo zoper utrujenost je baje iznašel francoski zdravnik dr. Clement. Isti namreč trdi, da ima mravljinčna kislina čudovito moč na mišičevje. Ako vzame človek dvakrat na dan 30 do 15 kapljic mravljinčne kisline, ne loti se ga pri najtežjem delu utrujenost, oziroma se utrujenost takoj prepodi, ker zaužita tekočina napne mišice in živec. Ker pa bi mravljinčna kislina razdražila želodec, treba je v začetku jemati ob enem s kislino v vodi tudi nekoliko ogljenčeve kislega natrona. Clement prorokuje, da bo ogljenčeva kislina izpodrinila alkohol, ki ga delavci uživajo v napačni veri, da jim oživi moč. Iznajdba bo najbrže pretirana, a poskusi je lahko vsakdo.

Kolera v Perziji čimdalje hujše razsaja. Časopisi so deloma že nehali izhajati. Ljudstvo dolži Evropejce, da so bolezen prinesli z — električnimi svetilkami. Bati se je izgredev proti Evropejcem.

Ruskega ministra zavrtno umorili. Iz Petrograda se z 28. julija brzojavlja: Minister notranjih del Plehve je bil sinoči zavrtno umorjen. Plehve je bil rojen l. 1848.; bil je šef državne policije, potem prvi pomočnik ministra notranjih del in je postal, ko je bil minister Sipjagin 15. aprila 1902 umorjen, sam minister. — Druga brzojavka pravi: Atentat na ministra Plehveja se je zgodil, ko se je minister peljal v svoji ekvipaži na baltiški kolodvor, da odpotuje v Peterhof. Ko se je peljal mimo varšavskega kolodvora, je pod ekvipažo s strahovito detonacijo počila bomba. Minister Plehve, njegov kočijaž in voz, vse je bilo raznešeno in raztrgano na tisoč koscev. Tudi je bilo poškodovanih nekaj pasantov in več voz. — Poroča se dalje: Ko se je bomba razpršila bil je morilec tudi sam težko ranjen. Morilec, ki je star okoli 25 let, so takoj zaprli, a je malo upanja, da bi okreval. Svojega imena noče povedati. V gostilni, iz katere je vrgel bombo, so mislili, da je kak železnični uradnik, ker je nosil tako čepico. Zaslišan je bil že opetovano, a ne da nikakih pojasnil. Misli se splošno, da ima sokrivec. Poročalo se je sprva, da je morilec kak žid ali Finec, zadnje poročilo pa pravi, da ni to ne ono, ampak — Rus. Policija zatrjuje, da je v Helsingforsu zasledila novo zaroto. — Minister ni šel nikoli na ulico, če ni bilo za njegovo osebno varstvo izdatno skrbjeno. Vedno so ga morali spremljati detektivi na kolesih. Bomba je imela strahovit učinek. Ministra je vrgla v zrak, prebila mu čelo, raztrgala vso desno stran obraza in mu odtrgala desno roko in nogo. Izstopila so mu čreva. Kočijažu je odtrgala obe roki. Neki gardni kapitan je bil ubit, več drugih oseb ranjenih, vse šipe na oknih razdrobljene. Ranjencev je 18. Car zvedši za ta dogodek je začel jokaje tarnati: Moj Bog, moj Bog! — Z dne 30. julija se še iz Petrograda brzojavlja: Operacija, ki se je izvršila na morilecu, se je posrečila in je morilec izven nevarnosti. Tudi gardni kapitan, ki je bil pri atentatu ranjen, je bil operiran in je rešen. — Časnik „Novoe Vremja“ in različni drugi listi trde, da je umor ministra Plehveja v zvezi z rusko-japonsko vojno in da je bil morilec od Japoncev najet. — „Matin“ poroča, da je bilo pri atentatu na ministra ubitih 20 oseb; neki triletni otrok in neka 64 letna žena pa umirata. — Iz Londona se poroča: Še noben atentat ni napravil tako globokega vtisa v Rusiji, kot umor ministra Plehveja. Varnostne priprave zlasti na dvoru so se pomnožile. Motijo se pa tisti, ki menijo, da se začne zdaj nov kurs. Prvi, ki ga je car po atentatu poklical k sebi, je bil skrajno reakcionarni Muravev. Plehvejev namestnik Durnovo je orodje v rokah grofa Muraveva. Brez dvoma je, da se car zdaj uda vplivu Muraveva, ki je še hujši kot Plehve. Policija pravi, da je doslej aretovala samo 20 oseb, v istini pa je bilo aretiranih že več sto oseb. Glede identitete morilčeve se ni še ničesar dognalo in so vse v tem oziru razširjene vesti le kombinacije.

Pogreb. Za pogreb Plehvejev se delajo velike priprave. Pogreb bo v nedeljo. Pokopan bo Plehve na svojem posestvu Kostrova, kamor je dan pred umorom odpotovala njegova rodbina. Njegovi soprogi so po umoru brzojavili, da ji je mož nevarno obolel. Soproga

je takoj prihitela v Peterburg in ko je izvedela za strašni dogodek, je pala v nezavest.

Še en napad. Peterburg, 28. julija. Ko se je peljal pravosodni minister Muravev ob 2. uri popoldne v Petrov dvor, priletela so kamenja v okna voza, v katerem se je vozil minister. Okna so razbita. Napadalec niso dobili. Otvoritev novega пристanišča, ki bi se morala danes vršiti v carjevi prisotnosti, so opustili.

Živo srebro v brizgalni. Iz Logatec se poroča: V gorenjelogaški brizgalni, s katero so gasili 17. julija zadnji požar v Dolenjem Logatecu, so pri snaženju iste našli pol kozarca živega srebra. Ni še pojasnjeno, odkod je prišel. Najbrže ga je voda prinesla po vodovodu, iz katerega so zajemali vodo.

Zoper trpinčenje in psovanje vojakov je izdalo vojno ministrstvo zopet strogo naredbo, v katerem naroča poveljnikom, da morajo paziti, da vojakov nihče ne terpinči in psuje.

Oder se je podrl pri popraviljanju orfejskega poslopja na Dunaju. Oder je padel na nekega voznika ter ga ubil, pa tudi dva delavca sta smrtno ranjena.

Rekord v ženitvi. Annie Moore, katera biva v Scotts Countyju, je dosegla z ozirom na ženitev rekord za državo Nebraska. Moore, katera je stara 40 let, je bila že sedemkrat poročena. Od štirih mož je bila ločena, a se je z dvema zopet poročila. Od vsakega moža ima kak „spomin“. Vseh otrok skupaj je 17 in če se že poznajo, gotovo ne vedo, kako se kateri piše. Pred kratkim je prodala farmo in šla proti zapadu, da vživa nemotena sladkosti zakonskega življenja. Nje osmi mož je „prva ljubezen“ izza davnih let. Tomaž Fitzgerald je ime možu, kateri nosi „številko 8“.

Mesarska stavka v Ameriki. V Čikagi so izbruhnili veliki nemiri. Vsak dan napadajo nestavkujoče. Železniško progo razstreljujejo z dinamitom. Stavkarski odbor se zelo trudi, da bi pričeli stavkati železničarji in 70.000 delavcev v premogokopih.

Mikadova žena. K ravnatelju nekega pariškega orfeja je prišla nedavno mlada dama ter se ponudila za gostovanje. Rekla je, da je žena japonskega cesarja, ki jo je poslal v Evropo, naj zasluži denarja za vojsko. Pri tem je zaplesala pred ravnateljem baje japonski ples. Sedaj je šele ravnatelj spoznal, da je dama blazna.

Strela — zdravnik. Neko ženo v Georgiji je strela ozdravila revmatizma. Sredstvo je mogoče res dobro, toda težko, da bi bilo mnogo ljudi, ki bi se tega sredstva hoteli poslužiti.

Grozovit prizor pri usmrčenju z elektriko. V Kolumbiji, Ohio, je bil pred kratkim na smrt obsojen morilec svoje soproge, Mihael Schiller. Skozi zločinčevo telo pa so morali trikrat spustiti električni tok, predno so ga usmrtili. Smrtni boj je trajal pol ure. Dvakrat so ga spoznali zdravniki za mrtvega, toda obakrat je zopet oživel ter se pričel gibati. Tretjič pa so spustili tako močan električen tok skozi njegovo truplo, da je bilo truplo skoro popolnoma ožgano. Tedaj šele je bil popolnoma mrtev.

Mirna vest. V Lucku v vzhodnji Prusiji je bil neki mladenič obdolžen krive prisege. Med tem ko je

državni pravdnik govoril obtožnico ter poudarjal, da je človek, ki vedoma krivo priseže, sposoben vsakega hudodelstva ter se ga mora izključiti iz človeške družbe, je obtoženi sladko zaspal ter končno z velikim ropotom padel z obtožne klopi na tla.

Šest vajencev je zgorelo v tovarni grofa Broeële Pladerja v Platenovem (Poznanj). Snažili so velik kotel od znotraj, a so po neprevidnosti spustili v kotel po cevi paro.

Verski fanatizem. V Baznu v Rusiji je zbolel nedavno neki Ivan Aslamasov. Neko noč sta se mu v sanjah prikazala sv. Ivan Krstnik in sv. Pavel, ki sta mu naznanila, da bo ozdravel, ako žrtvuje Bogu sina, ki se mu bo v nekaterih dneh rodil. Aslamasov je drugi dan v cerkvi slovesno prisegel, da stori, kar sta svetnika zahtevala. Po nekaterih mesecih je mož res ozdravel. Vzel je tedaj svojega malega sinčka, ga nesel pred cerkvijo ter mu prerezal vrat. Za zločin novodobnega Abrahama pa je kmalu zvedela oblast ter moža spravila v blaznico.

Naš čolnič pogube otmimo!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda je prejelo od dobrega slovenskega rodoljuba in velikega prijatelja naše družbe naslednji dopis:

Vodstvo Ciril-Methodove družbe gleda na pičle dohodke in mnoge družbene obveze in straši ga slutnja, da bo morda prisiljeno, omejiti svoje delovanje, ako zavedni rodoljubi teh strahov ne preženo.

Z ozirom na dejstvo, da čitalnice, bralna, telovadna, pevska in razna druga društva pri svojih veseliceh sama potrebnih dohodkov iščejo, ni računati, da bi taista delala zgolj za Ciril-Methodovo družbo, pač pa bi mogla od čistega dohodka veselice pet, deset ali tudi več odstotkov oddajati naši družbi. Ako bi se nekaka tantjema udomačila, bi — pri številnih veseliceh med Slovenci — nastal živ studenček, ki bi vse leto dotakal v glavni zbiralnik. Narod naj bi tako postal tovarna za zdravilo proti preteči bolezni, ki grozi Ciril-Methodovi družbi. Pridobiti bi bilo torej prireditelje in voditelje narodnih zabav in veselice ter jih od slučaja do slučaja spominjati Ciril-Methodove družbe.

Pri osrednjem vodstvu v Ljubljani, pri vseh podružnicah in sploh vsi podporniki naše družbe naj bi sledili razglasom narodnih veselice ter pravočasno in na primeren način pozivali njih odbore in reditelje, naj ne zabijo na odstotek od dohodkov za našo družbo.

Ko bi prišli taki odstotki v navado, bilo bi to za naš narod častno, za našo družbo pa velekoristno.

Tako dopis.

Vodstvo ne more drugače, ko ta dopis in njegov nasvet popolnoma odobriti ter ga splošno razglasiti in prositi vse slovenske rodoljube in rodoljubke, naj delajo na to, da se kolikor mogoče uresniči.

Posnemajmo v tem svoje severne brate Čehe, ki ne zamude nobene prilike, nabirati za svojo „Šolsko Matico“.

ŠALJIVI ŠTAJERC

Kako je Vranjek pijančevanje opustil.

(Resnična povest. Spisal Peter Verdnik.)

Nad vinskimi goricami Spodnjega Štajerja razteza se košato, skoraj čez vse slovenske kraje segajoče Pohorje.

Kmetje so tam redko naseljeni, ali krepki in značajni so, pravi slovenski korenjaki.

Poljedelstvo je v teh krajih na precej nizki stopnji, kajti tu raste le oves, zelje, krompir in koruza; pšenice ali rži ne sejejo, ker visoka lega teh krajev dozoritve ne dopušča.

Glavni živež teh zelo delavnih prebivalcev je torej ovsen kruh, žganci, krompir, zelje in ker je živinoreja tam cvetoča, tudi mleko.

Ne misli pa, dragi bralec, da se pri teh ljudeh živi slabo; ovsen kruh sicer nekoliko goltaneč popraska, vendar pa je prav zdrav in tečen. Ker so ti prebivalci večinoma premožni, jim ne manjka tudi mesa in drugih redilnih stvari, za katere zamenjajo les, živino in volno.

Kadar pa pridejo v dolino pokušat žlahtno vinsko kapljico, razveseli se jih vsak gostilničar, h kateremu se zatečejo, kajti žepe imajo navadno polne, in ker se je zadnji čas kresanje na gobo večinoma nehalo, je zlezla goba nekaterim — v želodec.

Posebno Vranjek je imel veliko gobo v svojem želodecu, katere ni mogel nikoli napojiti, kadar je prišel v dolino. Dovažal je kovaču Šimnu oglje, ter se ni poprej odpravil proti domu, dokler ni cele kupljene svote pognal in še dostikrat napravil kaj „pufa“.

Pri vsem tem pa je bil Vranjek skrben za svoje orodje in živino.

Voličke je redno spravil v hlev ter kovačevemu hlapcu naročal, da naj skrbi zanje, da ne bodo lačni in žejni; izpraznjeni voz pa je postavil v kolarnico in se šele potem podal k računu.

Omeniti moram, da je bil kovač Šimen, kateremu je Vranjek oglje dovažal, tudi gostilničar, premožen in pošten mož.

Račun je kmalu gotov. Vranjek je prejel lep denar, ker je pošiljal kovaču vse oglje, kolikor ga je ta v svoji fužini z osmimi delavci porabil. Le kadar je bil račun, je prišel Vranjek sam.

Bokal vina in dobro kosilo je imel Vranjek navadno pri kovaču brezplačno; seveda tudi on ni hotel biti umazan ter je pustil napolniti izpraznjeni bokal, pri katerem pa se je začel precej odpravljati na dom; odpravljal pa se je navadno od pondeljka do petka ali sobote in sicer je našel razne vzroke, kateri so mu od-

hod zabranili: enkrat je bil on lačen, drugokrat so bili voli lačni, zdaj je bil vzrok dež, zdaj zopet vročina, včasih je bilo prezkodaj, včasih prepozno itd. Ko je bil pijan, zlezal je navadno v koš na svoj voz, se dobro naspal in potem znova začel piti. To je trajalo navadno šest dni v tednu, kadar je imel s kovačem obračun.

Ker je rad plačeval tudi za druge, mu družine ni manjkalo. Uganjal je razne burke, ali kaj nepoštenega ni počel, njegov glas pa je pričal skoraj celi vasi, da je Vranjek pri „rajtengi“.

Petje je močno ljubil, zato mu je bil mizar Mihalj posebno po volji, ker je znal brezštevilno okroglih; sam pa je najraje pel:

V visokih planinah raste mi les,
Hojke in smreke okrogle;
Bukve debele, prav goste so res,
Kuham kovaču 'ž njih oglje.
Ko ga pripeljem, kovač je vesel,
Dobro se vinca napijem,
„Cvanegarce“ lepe mi Šimen naštel,
Jaz pa v mehur jih zavijem.

Seveda se je v tej vasi nahajala tudi hudomušna mladina, ki je Vranjeka večkrat dražila.

Ko je ležal v svojem košu pijan, so mu fantje radi kaj napravili. Polili so ga z vodo, nametali nanj smrečja, mu sneli in skrili kolesa z voza, ne da bi kaj čutil, ga privezali za roke in noge, da vstati ni mogel, ga namažali z barvo i. t. d., le klobuka mu niso mogli skriti, ker ga skoraj nikoli ni imel. Ko se je prebudil in zapazil, kaj so mu zopet napravili, je grozno robantil, fantje pa so se kje za plotom smejali in priti je moral potem vedno Mihalj, da ga je tolažil in spravil zopet v dobro voljo.

Enkrat pa so mu jo fantje posebno dobro zagodli.

Bilo je binkoštni teden, ko je Vranjek imel obračun in je po obračunu svoje navadne burke uganjal.

V četrtek zvečer bil je tako pijan, da so ga morali kovačevi delavci nesti na njegovo navadno posteljo, namreč v koš. To priliko so fantje hoteli posebno porabiti.

Ugibali so semtertje, ali nič jim ni prišlo v glavo, kar bi bilo smeha vredno.

Iz te zadrege rešil jih je Lončarjev France, ki se jim je pridružil, ko so bili v največji debati. Stavil je v tej zelo važni zadevi predlog, ki je bil enoglasno sprejet, akoravno je bilo pričakovati, da bo „delo“ trudapolno.

Vsa tropa, 16 po številu, splazi se potihoma v kovačevo kolarnico, se razdeli okoli Vranjekovega voza, ter ga začne tirati iz kolarnice in sicer naravnost proti grajščinskemu gozdu Partovcu.

Ravnali so previdno in tiho, da bi jih kdo ne zasačil: poslali so dva po cesti naprej, ki sta imela nalogo, takoj sporočiti, ako bi zapazila, da jih ima kdo srečati. Usoda pa jim je bila mila, vse je šlo, kakor določeno. Bilo je blizu polnoči, ko so fantje pritirali voz, v katerem je Vranjek še vedno trdo spal, sredi Partoveca v gosto šumo. Fantje so jo urnih korakov odkurili iz temnega gozda, veseleč se svojega dela. —

V petek zjutraj — solnce je ravno vzhajalo — se prebudi Vranjek iz svoje pijanosti.

Skobacal je z voza ter začel okolico preiskavati; nikakor mu ni šlo v glavo, kako je prišel v ta čudni gozd. Mislil je na čarovnice, o katerih je že toliko slišal in trdno je mislil, da so ga te prinesle v to šumo, iz katere ni nobene poti. Zdelo se mu je nemogoče, po tej goščavi voz na to mesto spraviti, moralo se je to zgoditi drugače, najbrž po zraku, to pa znajo samo čarovnice. V pojočih ptičkih, v skakajočih vevericah, da, celo v polžu, ki je objedal gobo, v vseh je videl spremenjene čarovnice, ki se mu rogajo.

Čez nekaj časa pa mu le šine v glavo misel, da so ga morda malopridneži iz vasi zavlekli v gozd Partovec, o katerem je že mnogokrat slišal, kako je zaraščen in kako lahko se zaide v njem. Sklenil je torej, kreniti naravnost proti zahodu, kajti tam leži vas. Po dveurnem potovanju skozi šumo se je zelo zavzel, ko je prišel k svojemu vozu nazaj, med tem ko je mislil, da gre od njega proč. Na tem potovanju je k sreči našel bister studenec, pri katerem se je nekoliko okrepčal. Nasloni se na voz, ter premišljuje svoj položaj; misliti je začel, kaj je uzrok, da se nahaja v tej samoti ter je trdno sklenil, da hoče biti drugačen, vina pa se le za potrebo napiti. Po dolgem premišljevanju začne zopet iskati sled, po katerem je bil voz na to mesto pripeljan; taval in taval je po šumi, lakota ga je začela trpinčiti, postajal je vedno slabejši in mislil je, da bode moral vsled truda in lakote v gozdu umreti. Naenkrat zasliši zvon farne cerkve — zvonilo je poludne. Urno krene proti oni strani in čez dobre pol ure že stopi iz gozda na travnik, toda ravno na nasprotni strani. Zavije jo naravnost proti vasi, kjer ga gotovo njegovi volički še čakajo.

Ko dospe tje, se splazi v hlev in v svoje veselje najde voličke nakrmljene. Hlapcu veli prinesiti hlebec kruha, sira in bokal vina, kar je hlastno povžil, vzal voličke iz hleva in se napotil v Partovec po voz z namenom, iti od tam precej domov. Namen je seveda bil dober, toda usoda je hotela drugače. Sram ga je bilo iti z voličkoma skozi vas, ker je vedel, da ga poredneži opazujejo, zato krene na stransko pot in se okoli vasi poda proti Partovcu.

Bilo je že pozno popoldne, ko dospe z voličkoma na mesto, kjer je poprej prišel iz šume in se ravno tam zopet poda v njo.

Mislil je, da od tega prostora najde najprej svoj voz, ker mu je kraj že vsaj nekoliko znan. V gosto zaraščenem gozdu pa je z voloma le počasi mogel naprej. Po trudapolnem potovanju dospe na neko majhno trato, katera mu je bila že od zjutraj znana

in je vedel, da bo ne prav daleč od nje našel svoj voz. —

Na tej tratici je pustil vola, da se paseta, on pa odide iskat voz ter si pot z lomljenjem vejie zaznamuje, da ga nazaj grede ne zgreši. Ali nova zadrega! Začelo se je mračiti, Vranjek pa še voza vedno ni našel; začel je zopet prevdarjati, kaj naj stori. Pustiti vole čez noč same v šumi, na to niti misliti ni, zatoraj se napoti nazaj, da bi to noč prebil pri živini.

To pa je bilo ložje sklenjeno, kakor storjeno. Mrak je bežal pred nočjo in nastala je taka tema v gosti šumi, da se roka pred očesom ni videla. Tipajoč je ril Vranjek skozi grmovje v trdni nadi, da zdaj pa zdaj dospe do volov; ali zaman je bil njegov up. Sklenil je, da se malo odpočije, kar telebne ob neko stvar. Ko z roko potipa, kaj da je, nekoliko veselo vzklikne: Moj voz! Kaj naj sedaj stori? Iskati naprej v temi vole, bilo bi več kot abotno; vlegel se je zopet — prvokrat trezen — v koš, ter zelo utrujen prav sladko zaspal.

(Konec prihodnič.)

Značilen krst. „Giftna krota“ se je krstila za ptujskega „Štajerca“ v Ptuj ob času kislih kumar v gostilni „pri Kozlu“ v ulici „Vseh svetnikov“ s pasjim lajanjem: „heul“! — (Botri in boterce.)

Bismarek ga je milo gledal (pa samo raz stenske table). Koga in zakaj? I no — kralja prest, pek-župana, ker je veleval, da se mora v njegovem „Štajercu“ sem in tje tudi kake „farje“ pohvaliti, da se kmetom mrena na očeh ne pretrga. — (Jud, ki je skoz špranjo kukal.)

Slab „gift“.

Nemškutar: „Kdaj pravzaprav „giftna krota“ najraje erkne, poleti ali pozimi?“

Slov. kmet: „To je vseeno, „hin“ pa je gotovo takrat, ko se tudi njen „gift“ nikogar več ne prime!“

Nemškutar: „Oh, to je strašno, ker do tega je že prišlo, da tem „bindišarskim trotnom“ niti tak „gift“ ne škoduje več!“

Slov. kmet: „Tedad pa skoraj zapojemo: Rekvieskat in pace, — krota ima že mrzle tace!“

Vedno ima srečo.

— „Naš prijatelj Praznik ima vedno veliko srečo!“

— „Kako to, se li ni onokrat s svojim avtomobilom ponesrečil?“

— „Da, to je ravno! Vsi so odnesli zdravo kožo, samo njegova tašča je od strahu zgubila glas.“

Slepa berača.

Prvi slepec: „Poznaš li gospoda, ki ti je ravno kar podaril pet vinarjev?“

Drugi slepec: „Ne, tega sem videl danes prvokrat.“

Dobro znamenje.

„Oh, mama, zdaj vem zagotovo, da me Milan poroči iz ljubezni; ko sem govorila o svoji doti, je globoko zdihnil!“

Zviti dijak.

Stric: „Ti si še zdaj v postelji?“

Vnuk (dijak): „Da, celo noč sem sanjal, kako sem študiral, pa se od tega kar ločiti nisem mogel!“

Samogoltna policija.

Pismonoša: „Ti, Joža, Tvoj časnik je policija konfiscirala.“

Joža: „Hm, ni slabo; ta bi se pač lahko sama nanj naročila.“

Otroška zapopadljivost. (V menažeriji.)

— „Vidiš, Anica, taka papiga postane tudi čez sto let stara.“

Anica: „Potem pa je gotovo že stara mama.“

Zalovanje.

Prijateljica (tolažeča vdovo, vrnivšo se od pogreba svojega moža): „Najhujše si sedaj že prestala.“

Vdova: „Oh ne, to še le pride! Moj zastopnik mi je pravil, da z zavarovalnino mojega moža ni nič kaj v redu.“

Grožnja.

„Ljuba Helena! Ako se v osmih dneh ne vrneš, bodem povedal vsem tvojim prijateljicam tvojo pravo starost!“

Hud „šnofane“.

Veselo kramljaje sedita mlada poročenca v prijazni sobici. Oba sta zadovoljna, nič jima ne kali zakonske sreče. Nakrat potegne mladi mož zlato tobačnico iz žepa in prične nosljati. Z vprašujočimi, skoraj očita-jočimi pogledi opazuje mlada ženka svojega moža.

„Ivan“, boječe izpregovori po daljšem molku, „ali ne bodeš hud, ako te nekaj vprašam?“

„Seveda ne, dušica zlata, vprašaj kolikor in kar hočeš.“

„Vidiš, dragi moj mož, ako vidim Tebe nosljati, tedaj vidim v duhu mojega očeta, mojega strica in druge stare gospode, ki so nosljali, vidim jih z njihovimi ruderčimi, debelimi nosovi, napihnjanimi obrazi, umazanimi brkami in velikim višnjevim ali ruderčim robcem. In kadarkoli te vidim, da nosljaš, vselej se mi zdi, da imam tak čuden obraz pred seboj. Kaj ne, Ivan, da tvoj obraz ne postane tak?“

„Seveda ne, draga moja, takega obraza ne bom dobil; radi tega ne imej skrbi. Jaz nosljam le prav malo, nosljati pa moram, kadar te pogledam.“

„Kaj takega še nisem slišala.“

„Vendar je to resnica, nosljati moram, kadar te pogledam, kajti dušica moja, samo duhanu se imaš zahvaliti, da si moja ženka.“

Anica debelo gleda svojega moža.

„Ivan, ti se šališ z menoj, ti me ne ljubiš.“

„Nikakor ne,“ pravi Ivan. „Poslušaj in uvidela boš, da je resnica, kar trdim.“

„Kakor sama veš, je mlado srce čudna stvar. Tako srce je bilo tudi moje, ko se je bilo smrtno zatelebalo v neko mlado, okroglo vdovico. Mislil sem, da brez nje ne morem živeti. Nekega dne stopim pred njo, ji

razložim svojega srca bolečine in je poprosim za njeno roko. Kako sem prišel s svojim dolgim nosom domov, mi ni več znano. Sramota, jeza, žalost in obup so me gnale k puškarju, kjer sem si kupil revolver in patrone. Zvečer sem povabil svojega najboljšega prijatelja k sebi, mu razložil celo zadevo in ga prosil, da bi po moji smrti vse uredil. Ko pozno v noč moj prijatelj odide, vzamem revolver in ga brez vsakega obotavljanja namerim na čelo. Strašen pok, mislim da mi raznese glavo, — čakam, da padem, toda jaz stojim — stojim dalje in ne morem pasti, zdi se mi, da nisem niti v nebesih, niti v peklu, v očeh in nosu pa začutim, kakor bi imel na tisoče šivank zabodenih. Nato pričem strašno kihati in kiham toliko časa, da sem od tega skoraj umrl. In v spomin na tisto kihanje rad malo ponavljam, da se spominjam one noči in mojega prijatelja, ki je bil poprej pobral krogle iz patron in mesto njih nasul vanje „šnofanca“.

Učitelj veronauka v šoli: „Ko sta bila Adam in Eva iz paradiza izgnana, sta morala v potu svojega obraza jesti vsakdanji kruh. No, Pepček, povej, kaj sta morala Adam in Eva storiti, ko sta bila iz paradiza izgnana?“

Pepček: „Vsak dan sta morala toliko kruha snesti, da sta se potila.“

V gorskem hotelu.

Hotelir (pred spalno sobo gosta): „Ali bi gospod svetovalec ne hoteli vstati? Solnce ravno vzhaja. Krasen razgled!“

Gost: „Pustite me vendar spati.“

Hotelir: „Guljaž je tudi že kuhan, gospod svetovalec.“

Gost: „Potem pa takoj pridem.“

Učitelj: „Francek, kdo ti je še pomagal pri domači nalogi?“

Tonček: „Nihče.“

Učitelj: „Povej po pravici; ti je li morda brat pomagal?“

Francek: „Ne, pomagal mi ni, on je celo nalogo sam spisal.“

Zvit tat.

Jože Kradovič bi se rad oženil, pa nima niti postelje niti posteljne oprave. Zato gre v prvo veliko hišo v drugo nadstropje in si nabere, ker ni bilo nikogar notri, blazin in rjuh ter gre po stopnicah ritensko nazaj.

Ko se spodaj neka vrata odpro, prične Jože Kradovič po stopnicah navzgor iti.

„Kam pa nesete tiste cunje?“ se oglasi spodaj neka ženska.

„Gospej Krapeževi!“ se odreže Kradovič.

„Gospe Krapeževe ni v tej hiši, poberite se, od koder ste prišli!“

Kradovič se obrne, malo zagodrnja in popiha z blazinami.

Enkrat tega, enkrat onega pre malo.

V vasi Prežganci živi čevljar Jaka, priden in pošten človek, ki je bil v celem svojem življenju, — dasi je star že 50 let, samo enkrat pošteno pijan in še takrat se mu je to samo po nesreči pripetilo.

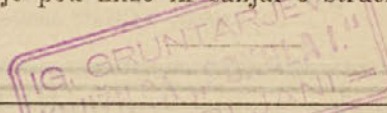
To pa je bilo tako:

Nekega dne je dobil plačan zaslužek, o katerem je sploh mislil, da ne bo nikdar videl vinarja. Od veselja in pa ker je bil v resnici potreben malo okrepčila, je naročil osminko žganja in eno štručko. Žganje mu je dišalo, štručka tudi, oboje skupaj pa je bilo prav dobro. Žganje je popil, ostal pa mu je košček štruče, katerega ni mogel samega snesti. Kupil si je zatorej še eno osminko žganja, da bi mogel pojesti ostali kos

štruče. Sedaj je pa štručko pojedel, žganja mu je pa še polovico ostalo. Ker ni bil „frakeljnov brat“, ni mogel žganja samega piti. Kupil si je še eno štručko. Nesreča pa je hotela, da je sedaj preje žganje spil, kakor štručko snedel, radi česar je naročil še eno osminko žganja. „Vrag me danes moti“, jezi se naš Jaka, ko vidi, da ima še precej žganja, pa nič štruče. „Še eno štruco!“ zapove krčmarju.

Tako je šlo od desete ure dopoldne do treh popoldne, da že ni več razložil frakeljna od štručke.

„Še eno štručko!“ „Še en frakelj!“ to so bile jedine besede, ki jih je zamogel Jaka končno izgovoriti. Zvalil se je pod mizo in sanjal o štruici in „frakeljnu“.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

Podružnica v Celovcu • Podružnica v Spletju

Akcijski kapital K 1.000.000.—

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prijoiitet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. — Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Borzna naročila.

Promet s čeki in nakaznicami.

Gospodinje!

Zahtevajte povsod

edino le

kavino primes

v korist družbi

sv. Cirila in Metoda!

R. A. SMEKAL

Veliki požar zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno.

ZAGREB

Skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev.

Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji in sicer:

S I. počastno diplomo za izboljšanje parnih in motor-brizgalnic ter lestev, in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.

Dobra kuharica ❖

je izšla

spisala **Minka Vasičeva**

Dobiva se samó vezana;
cena 6 K, po pošti K 6.55.

v založništvu **Lavoslav Schwentner-ja** v Ljubljani.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjaškega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in konečno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške enake kuharske knjige.

Ne prezrite!

Kdor želi biti postrežen z dobrim, pristnim blagom po solidnih cenah, naj se obrne na že dolgo obstoječo, vsakomur znano tvrdko

FRANC ČUDEN

urar in trgovec z zlatnino in srebrnino, delničar družbe prvih tovarn za ure „Union“ v Ženevi in Bielu v Švici, zalagatelj c. kr. dolenjske železnice, trgovina s kolesi in šivalnimi stroji

Ljubljana, Prešernove ulice

nasproti frančiškanskega samostana.

Filijalka: **Glavni trg, nasproti rotovža.**

Priporočajo se pristne, osebno v Švici nakupljene

žepne ure in vsakovrstne

stenske (pendel) ure

z donečim bitjem v krasno izrezljanih omaricah.

Največja zaloga **briljantov**, na katere se sl. občinstvo posebno opozarja, zlasti glede izbere, ker so v zalogi od gld. 25 do črez tisoč gld., vdeleni v različnih oblikah (façonah), torej lahko vsakdo izbere kaj primernege.

☛ **Cene niso pretirane.** ☛

Nadajte se priporoča bogata zaloga pravega ali china-srebra, vsakovrstna namizna oprava (Besteck), garniture v krasnih skrinjicah in druge, iz china-srebra najmoderneje izdelane vsakovrstne stvari.

Jako primerna in porabljiva splošna darila.

Velika zaloga šivalnih strojev in koles, tudi motorna kolesa.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Slovenci in Slovenke!

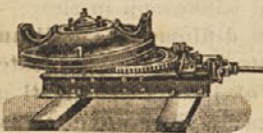
Kupujte

perilno milo

v prid družbi

sv. Cirila in Metoda

ki je najboljše
sedanjih kakovosti.

Kje?

Le pri „**Merkur-ju**“ trgovina z železnino **P. Majdič v Celju**, se kupijo najboljši poljedelski stroji, **mlatilnice** vitelji, slamo-reznice itd. Bogata zaloga **traverz** in železniških šin, železa za vezi, cementa, vodovodnih naprav in cevi in vsakovrstnega, v železninsko stroko spadajočega blaga.